

OPINIONS

Nº 105 - Any 2019

Disposada a fer dissabte

Després de molts anys acumulant de tot, he cregut oportú “fer dissabte” de les golfes de casa meva i m’hi poso amb certa recança, doncs quasi tot el que hi ha guardat és una part del que ha estat la meva vida.

Tapat amb un llençol trobo un sofà de pell i cadires que, durant anys, ocuparen un espai en el menjador i sala d’estar de casa meva; un moble que, a la part superior es guardaven els licors per a dies assenyalats, a la part central hi ha un tocadiscs amb radio incorporada, i, a la part inferior, uns espais per posar discs de 33 i 45 revolucions.

Entre tantes andròmines he trobat: ràdios per fer anar només amb corrent elèctrica i altres més modernes amb piles; bengales; prestatges de tota mida; quadres; un balancí; la banyera que feia servir quan els meus fills eren infants i que més tard ha servit per als meus néts; el cotxet de passejar; infinitats de joguines i maletes en desús on hi ha els meus llibres folrats amb paper blau, que encara són nous, malgrat serviren els quatre anys d’estudi del que llavors s’anomenava “Comercio i teneduria de libros”; una llibreta de quan tenia cinc anys amb operacions aritmètiques de tota mena amb un “bien” (no fanfarronejo) i redaccions on en quasi totes la nota és un “mal por faltas de ortografia”.

Per molt que he buscat no he trobat els que serviren els sis anys de batxiller i revàlida, obligatoris per fer la carrera que havia escollit (res a veure amb el batxiller d’ara), ni tampoc els de l’època de facultat doncs com que treballava i no podia assistir a les classes, les companyes em passaven els apunts.

També hi ha un bressol de fusta amb moviment a dreta i esquerra, on just hi cabia un nounat i on foren gronxats el meu espòs i els seus dos germans. Ben segur que si parlés, podria donar testimoniatge de moltes coses interessants succeïdes en aquell temps.

Deixo de remenar i m’assec per obrir una caixa gran on hi ha un gran número de fotos, cassets i DVD fets per mi, que pensà valia la pena guardar com un record de moments molt importants de la meva vida.

Hi ha fotos d’avantpassats viscuts al 1.800, de cartró i color sèpia; de la meva mare, familiars i persones que vaig estimar molt i que em van estimar; de diferents anys en dies de reis voltada de joguines, fent anar una bicicleta de tres rodes; de quan anava a beneir la palma carregada de miniatures on no faltava mai un gran llaç i, altres, de la meva infantesa. Totes realitzades amb una màquina de retratar que encara guardo quasi com una relíquia.

També trobo la de la Primera Comunió, feta quan tenia set anys per un retratista de Barcelona que tenia l’estudi a la Plaça Urquinaona.

No hi falta cap detall. Asseguda en un sofà petit de l'època del 1.800 amb un decorat d'angelets al darrere i portant un vestit de tavelles posat de manera que es veiés tota l'amplada, una diadema de flors que subjectaven un vel fins els peus, llacets a cada trena que acabaven amb tirabuixons, el llibre, exprés per al dia, amb el nen Jesús a la tapa i el canto daurat, un rosari i una bosseta on guardava els recordatoris, uns de pergamí per a gent important i altres de paper per a les amigues. N'he trobat un parell de cadascun que m'han fet molta il·lusió.

De l'època de col·legi, trobo la fotografia que es feia llavors, asseguda darrera una taula amb un llibre obert i amb cara seriosa perquè, segons les monges, era la cara que exigia el moment.

De totes les del temps d'escola, n'hi ha dues que m'han fet somriure: una és de quan tenia vuit anys, cantant "la Mare de Déu quan era xiqueta" dalt d'un entarimat al pati del col·legi durant una festa de final de curs, en el que com espectadors i asseguts en cadires de tisora, hi havia els pares, padrins i tots els familiars de les nenes que actuàvem, que érem moltes. Malgrat les monges donaven el vist i plau abans de sortir a l'escenari perquè l'uniforme fos ben net i les sabates enllustrades, en el moment que vaig cantar va quedar de manifest que durant la "inspecció" jo no hi era, doncs portava els mitjons arrugats sobre el turmell i els genolls negres com el carbó.

L'altra fotografia és de quan tenia catorze anys (de llavors i en un col·legi de monges), amb cara de pepa de quinze, portant uniforme, trenes fins la cintura i una faixa vermella per a cinturó, com única expressió catalana permessa, ja que ballava l'Hereu Riera.

Segueixo remenant i trobo el Missal que durant dotze anys em serví per la missa diària que, degut a estar interna, les monges ens obligaven a assistir a les 7 del matí. Encara és ple d'estampetes que ens regalaven amb motiu del sant i on sempre hi havia una frase pietosa.

Dels 18 als 25 anys només hi ha les fotos clàssiques que es fan en casaments, batejos, comunions i alguna que altra amb la família dinant plegats al voltant d'una taula.

Del temps en que vaig exercir la meva professió de llevadora només n'hi ha una. Suposo que la vaig guardar com a record d'una anècdota succeïda una mica rocambolesca.

En aquell temps, era costum que l'infant al que s'havia de batejar, en el moment d'entrar a l'església, la llevadora que havia assistit el part el dugués fins la pila baptismal per entregar-lo als seus pares. Doncs bé, era estiu i jo duia un vestit blanc molt bonic amb unes flors negres brodades a banda i banda però... sense mànigues. En veure'm el sacerdot que anava a fer la cerimònia del bateig, amb molta educació em digué que si no em tapava els braços no podia permetre la meva entrada a l'església. Per sort, una dona que portava una mantellina fins el sota esquena me la va deixar per tapar aquella "indecència" i poder complir el que llavors estava reglamentat.

Aquesta foto, m'ha fet pensar com han canviat les costums i s'ha anat d'un extrem a l'altre: de no poder entrar en una església per anar sense mànigues a que, avui, es permeti l'entrada amb pantalons curts ensenyant mig cul i amb el pit quasi tot al descobert.

¿Anirien aquestes persones vestides de la mateixa manera per assistir a una gala al Liceu?

Potser la meua manera de pensar és d'altres temps i el món evoluciona constantment empenyent a canviar els canons de velles costums. Però em sembla que, l'educació i saber què correspon fer a cada moment, són valors que no s'haurien de perdre mai, doncs ennobleixen les persones que els utilitzen.

Tornant a la “caixa dels trons”, trobo el full dominical on hi ha les amonestacions que es publicaven quatre setmanes abans del casament, per si algú sabia alguna cosa que impedís dur-lo a terme.

També hi ha l'àlbum de fotografies del dia del meu casament celebrat a la Basílica de Montserrat fetes pel retratista del monestir, algunes dins l'església durant la cerimònia i besant a la Moreneta, altres a l'esplanada del monestir i durant el convit per constatar la trentena de convidats que hi assistiren.

Amb les dels fills, que n'hi ha un munt, des que van néixer fins que deixaren el niu, hi passo una bona estona i sempre somrient recordant lo trapelles que havien estat.

Avui, llevat un gran esdeveniment, no es guarden fotos amb paper. Es fan amb mòbils per després passar-les a un ordinador i a un pendrive com a còpia de seguretat.

Com que fotos, vídeos i escrits en tinc una bona colla tant a la caixa com a l'ordinador, em dispo a “fer dissabte”.

Unes fotos van directament a la paperera perquè les persones que hi surten foren passavolants que no tingueren importància en la meva vida. Altres perduraran, doncs em recorden a qui m'aportà alguna cosa, ja sigui per llaços de sang o perquè em feren sentir emocions i sentiments embriagadors i poderosos, a vegades compartits a vegades no.

En quant els poemes i esborranys d'escrits fets per algun motiu i guardats a l'ordinador, els que expressaven sentiments plens d'ingenuïtat i senzillesa (malgrat no sempre foren ben interpretats produint-me molt desencís i molta tristesa), a cop calent he pensat “suprimir-los”, però, després del primer impuls, decideixo guardar-los com un record d'emocions passades que ompliren el meu cor en moments de debilitat.

Sempre he tingut il·lusions i segueixo tenint-ne, però... amb la mesura que dóna la maduresa i procurant no siguin una dependència que ennuvola la ment i esclavitzen pel desig de dur-les a terme. Desig que és capaç de produir alhora, un patiment i una angoixa, difícil d'entendre per qui no ho ha experimentat en pròpia pell.

Al llarg de la vida s'estima varies vegades i totes amb vivacitat, però la última, sempre sembla ha estat la que més ens ha destarotat i la que hem viscut amb més intensitat... i... potser sí.

Estava disposada a fer un gran dissabte i a l'hora de la veritat no ha estat així. Després de tant remenar, deixo les coses una mica endreçades pensant que, no llenço res, doncs, al capdavant, tot forma part del paisatge que he anat deixant en el llarg viatge que és la vida i que, si ens aturem a pensar, sembla va començar ahir.

Tanco la caixa pensant que l'única certesa de la nostra vida és el passat i l'avuï, el devenir... una gran incògnita.

Molts de nosaltres ja no estem en edat de posposar res, sinó de viure l'avui amb plenitud i sense les pors que ens han allunyat de persones a les que hem estimat i, per tant, de no haver gaudit de moments que... no tornaran.

Només es viu una vegada i quan te n'adones, la vida ha passat volant.

Maria Mercè Usón